

Tvorba a užití HDP - 2. čtvrtletí 2023

29.8.2023 - Vladimír Kermiet, Jan Benedikt | Český statistický úřad

Podle zpřesněného odhadu klesl hrubý domácí produkt ve 2. čtvrtletí meziročně o 0,4 % a mezičtvrtletně vzrostl o 0,1 %.

Meziroční pokles HDP byl ovlivněn nižšími výdaji na konečnou spotřebu domácností a úbytkem zásob, naopak pozitivně působily výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí, tvorba hrubého fixního kapitálu a zahraniční poptávka.

Zpřesněný odhad potvrdil mírný mezičtvrtletní růst české ekonomiky, přičemž meziročně nastal pokles již druhé čtvrtletí v řadě. Hrubý domácí produkt (HDP) očištěný o cenové vlivy a sezónnost[1] vzrostl ve srovnání s předchozím čtvrtletím o 0,1 % a meziročně klesl o 0,4 %.

Hrubá přidaná hodnota (HPH) klesla ve 2. čtvrtletí mezičtvrtletně o 0,2 % a meziročně vzrostla o 0,6 %. Odlišný vývoj od HDP byl způsoben zejména změnami v dynamice vyplacených dotací na produkty od začátku roku. Mezičtvrtletní srovnání HPH nejvíce negativně ovlivnila skupina odvětví obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství (- 1,0 %). Pozitivně působil průmysl s růstem 0,2 % a peněžnictví a pojišťovnictví (+2,5 %).

Na meziročním růstu HPH (+0,6 %) se nejvíce podílel zpracovatelský průmysl +0,9 p. b. (růst o 3,8 %), informační a komunikační činnosti +0,4 p. b. (+5,6 %). Negativní vliv mělo stavebnictví -0,2 p. b. (-2,7 %) a skupina odvětví obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství -0,2 p. b. (-1,3 %).

„Na straně poptávky byly ve 2. čtvrtletí hlavními faktory mezičtvrtletního růstu HDP tvorba hrubého fixního kapitálu a zahraniční poptávka. Pozitivně přispěly také vyšší výdaje na konečnou spotřebu domácností, které vzrostly poprvé po šesti čtvrtletích. Naopak významně negativní vliv na mezičtvrtletní srovnání měla změna stavu zásob,” komentuje údaje Vladimír Kermiet, ředitel odboru národních účtů ČSÚ.

Meziroční vývoj HDP negativně ovlivnily výdaje na konečnou spotřebu domácností -1,9 p. b.[2] a změna stavu zásob -2,5 p. b. Pozitivně působily výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí +0,7 p. b., tvorba hrubého fixního kapitálu +0,8 p. b. a zahraniční poptávka + 2,5 p. b.

Výdaje na konečnou spotřebu vzrostly mezičtvrtletně o 0,3 % a meziročně klesly o 2,0 %, z toho výdaje na konečnou spotřebu domácností mezičtvrtletně vzrostly o 0,2 %. Růst nastal u výdajů za nákup předmětů krátkodobé spotřeby a služeb. Meziročně klesly výdaje na konečnou spotřebu domácností o 4,5 %. Výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí mezičtvrtletně vzrostly o 0,3 % a meziročně o 3,3 %.

Tvorba hrubého fixního kapitálu vzrostla mezičtvrtletně o 3,4 % a meziročně o 2,5 %. Rostly investice do dopravních prostředků, ICT a ostatních strojů a zařízení, k čemuž přispěly hlavně sektory nefinančních podniků a vládních institucí. Naopak klesaly investice do obydlí a ostatních budov a staveb. Změna stavu zásob[3] činila +57,1 mld. Kč, což bylo o 51,4 mld. Kč méně než ve stejném čtvrtletí předchozího roku.

Saldo zahraničního obchodu se zbožím a službami dosáhlo v běžných cenách hodnoty 100,9 mld. Kč, bylo tak o 101,0 mld. vyšší než ve stejném období předchozího roku. Vývoz klesl mezičtvrtletně reálně o 0,5 %. V meziročním srovnání vzrostl o 4,5 %, kde vývoj nejvíce ovlivnil růst vývozu elektrických zařízení a motorových vozidel. Dovoz klesl mezičtvrtletně o 1,2 % a meziročně vzrostl o 0,8 %.

Z hlediska cenového vývoje ve 2. čtvrtletí celkový deflátor HDP vzrostl meziročně o 10,2 %.

Celková zaměstnanost[4] vzrostla v porovnání s předchozím čtvrtletím o 1,0 % a meziročně o 0,8 %. Celkem bylo odpracováno o 0,2 % hodin více než v předchozím čtvrtletí a meziročně více o 0,9 %.

[1] Pokud není uvedeno jinak, jsou všechny uváděné údaje očištěny o změny cen, sezónní vlivy a nestejný počet pracovních dnů.

[2] Příspěvky k růstu HDP po vyloučení dovozu pro konečné užití, pokud není uvedeno jinak.

[3] V běžných cenách, neočištěno o sezónní vlivy.

[4] V pojetí národních účtů.

Poznámky:

Zodpovědný vedoucí pracovník: Ing. Vladimír Kermiet, ředitel odboru národních účtů, tel. 274 054 247, e-mail: vladimir.kermiet@czso.cz

Kontaktní osoba: Ing. Jan Benedikt, oddělení čtvrtletních odhadů, tel. 274 052 750, e-mail: jan.benedikt@czso.cz

Aktuálnost použitých datových zdrojů: 22. srpna 2023

Časové řady: <https://apl.czso.cz/pll/rocenka/>

Internetové stránky RI: <https://www.czso.cz/csu/czso/ctvrtletni-narodni-ucty-tvorba-a-uziti-hdp-a-predbezny-odhad-hdp>

Termín zveřejnění další RI: 31. října 2023

(Předběžný odhad HDP za 3. čtvrtletí 2023)

Zveřejněno dne: 29.08.2023

Data jsou platná ke dni zveřejnění publikace.

https://www.czso.cz/csu/czso/cr/tvorba-a-uziti-hdp-2-ctvrtleti-2023?mtm_campaign=rss